

Inventari dels camins del terme municipal de Petra

Índex

1.- Presentació

2.- Introducció

2.1. Codificació dels camins

3.- Metodologia

4.- Consideracions jurídiques

5.- Catàleg de camins

6.-Conclusions

1.- PRESENTACIÓ:

Aquest treball consta d'una base impresa i d'una base de dades, que permetrà una actualització constant de totes les dades, per tant, pot constituir una eina de control i gestió de la situació i les mancances dels camins i dels seus usuaris.

Tots els camins han estat codificats seguint unes estrictes normes amb la finalitat d'evitar les possibles confusions que, únicament amb el nom es podrien donar. Aquest codi ens permet situar i classificar els camins amb un primer cop de vista. A la vegada, s'ha cercat el nom que millor pogués identificar cada camí i que no donàs lloc a malentesos. Així mateix tots tenen un número d'ordre.

També s'hi han inclòs tots aquells camins pels quals tradicionalment s'ha pogut circular lliurement, ja siguin camins de connexió amb altres, que donen accés a finques rústiques, accés a les fortificacions de defensa que estan al llarg de la costa, o d'accés a les platges.

Els camins que donen accés a finques rústiques, i d'amplada inferior als 11 pams (2.20 m), no s'han tengut en compte, pel fet que en bona part d'ells ja han desaparegut les senyes que indicaven el seu traçat.

2.- INTRODUCCIÓ:

2.1.- Codificació dels Camins

Per dur a terme una descripció concreta, clara i objectiva, de tots els camins públics del terme municipal de Petra, s'hauran de marcar tot un seguit de pautes per a l'anàlisi de la situació actual de cada un. S'haurà d'aconseguir una descripció que no pugi induir a errors de localització, a la vegada que descrigui el seu estat actual.

Amb la finalitat d'evitar possibles errors de localització dels camins, prendrem com a base d'aquest inventari el Cadastre Municipal de Rústica. És el plànol que ens permetrà una major exactitud a l'hora de localitzar un punt concret del terme municipal, tenint com a referència els polígons i les seves parcel·les.

Abans d'iniciar-lo, és precís marcar les pautes i punts en concret que inclourà l'inventari.

Per poder començar l'estudi definirem una xarxa de camins principals dins del terme. Els **camins principals** són tots aquells camins que en la seva totalitat o bé en una part del seu traçat, fan partió entre dos polígons del cadastre, o són carreteres, propietat d'entitats supramunicipals.

XARXA DE CAMINS PRINCIPALS DEL TERME

S'han inclòs en aquesta relació tots aquells camins que en la seva totalitat, o bé en una part, són la divisió entre diferents polígons del cadastre municipal de rústica.

id	Pol	Num	Ramal	D/E	Denom camí
1001		I			Ctra de Sant Joan
1002		II			Ctra de Sineu
1003		III			Camí de Sant Joan-Ariany
1004		IV			Camí de Petra a Maria-Des Pujol
1005		V			Ctra de Santa Maragalida
1006		VI			Camí de Son Reixac
1007		VII			Ctra de Son Serra
1008		VIII			Camí des Pujant-Son Roca
1009		IX			Camí de Son Fogó-Son Roca
1010		X			Camí de Sa Coma-Infern-Son Canals
1011		XI			Camí Vell de Manacor
1012		XII			Ctra nova de Manacor
1013		XIII			Camí de Sa Sèquia
1014		XIV			Camí de Ses Rotes-Son Santandreu Nou-Son
1015		XV			Ctra de Felanitx
1016		XVI			Camí de Bonany
1017		XVII			Ctra de Palma a Capdepera
1018		XVIII			Ctra de Manacor a Son Serra

Una vegada definits els camins de la Xarxa Principal i per a la localització de tots els altres, s'aplicaran les pautes de codificació que a continuació es detallen.

Aquest punt d'estudi de cada camí són els que es detallen a continuació:

1.- Cada camí estarà codificat de manera que:

Per a la codificació de tots els camins del terme municipal s'han seguit els criteris que a continuació s'enumeren:

	Pol.	Núm.	Ramal	D/E
Camí	--	--	-	-

Pol.: Els dos primers dígitos de cada camí ens indicaran el Polígon del cadastre municipal on es troba el camí.

ES CONSIDERARÀ:

CAMÍ; tot aquell que tengui el començament i l'acabament en un altre camí.

RAMAL; camí que comença en un camí i acaba en una o diverses parcel·les.

Núm.: serà el número de camí que hem assignat a cada camí seguint el següent ordre;

Per tant, aplicant aquesta codificació, els camins, sempre tendran quatre dígit, els ramals tendran sis dígit i una lletra (E/D). Els subramals, seran els ramals d'altres ramals, així es poden seguir codificant successivament, alhora que es situen en l'espai.

ELS CAMINS S'ENUMERARAN CONSIDERANT:

▼ la proximitat al poble; "tots aquells camins que en certa manera formin part d'una circumferència que volti el poble", paral·lels a la línia del casc urbà.

▼ seguint l'ordre de les agulles del rellotge dins de cada polígon, girant d'esquerra cap a dreta.

Ramal: serà el camí que començant des d'un camí acaba en una o diverses parcel·les. S'enumeraran dins cada camí sempre començant per la part esquerra de cada Polígon, des de l'inici del camí, indicant si es troben a la seva esquerra o la dreta.

2.- De cada camí s'indicaran els següents apartats:

▼ **Denominació del camí:** indicarà el nom que tradicionalment rep el camí.

▼ **Situació:** amb la finalitat de poder situar-lo d'una forma concreta i precisa de cada camí s'indicarà:

Inici: nom tradicional d'aquest indret

Final: nom tradicional d'aquest indret

A més de cada un d'ells s'indicarà:

	Parcel·la cadastral dreta	Parcel·la cadastral esquerra	Observacions
Inici			
Final			

▼ **Llargada aproximada:** Expressada en metres, i mesurada sobre els plànols del cadastre.

▼ **Amplada mitja:** Expressada en metres, i en aquest cas s'ha posat en la fitxa l'amplada actual de pas. Per tant, i tal com s'ha dit en la presentació, l'amplada dels camins en cap cas serà inferior als 11 pams, 2.20 m., exceptuant-ne el Camí Reial en aquells trams que, actualment, es troba tallat, que hauria d'esser de 7 pams, 1.40 m..

Punt conflictiu: Són aquells punts del traçat del camí que, per les circumstàncies que siguin, presenten problemes per transitar-hi.

▼ **Tipus de delimitacions laterals** (en la major part del camí), es marquen els tipus de tancaments que trobam a cada camí.

Paret seca	Marés	Bloc	Reixeta	Brutor i branques	Res	Altres

▼ **Paviment:** estat en què es troba, així com els principals problemes que presenta.

▼ **Elements interessants a conservar:** en cas que es trobi que, al mateix costat del camí, hi ha present qualsevol tipus de construcció, vegetació o bé qualsevol element que creguem que és interessant conservar.

▼ **Observacions:** es fa constar l'existència de limitacions al pas, barreres, cadenes, cartells, etc. O bé altres aspectes que considerem que cal esmentar.

3.- METODOLOGIA

El present estudi abarca tota l'àrea geogràfica del terme municipal de Petra, i inclou tots aquells camins pels quals tradicionalment s'ha pogut circular lliurement, siguin o no transitats actualment.

Per a la realització d'aquest estudi, s'han seguit unes pautes ben concretes:

1.- Estudi de la codificació a aplicar en els camins per tal que aquesta codificació assenyali la situació del camí de la forma més aproximada possible.

2.- El recorregut sistemàtic de tots els camins estudiant el seu estat actual, i translladant-los als plànols del cadastre municipal amb la finalitat de poder situar-los.

3.- Redacció de l'estudi.

L'estructura final del treball està dividida en tres capítols:

- a) La present introducció per definir el contingut.
- b) El catàleg format per les fitxes de tots els camins.
- c) Annex cartogràfic.

En quant a la fitxa per a cadascun dels camins, eix bàsic del treball, està dividida en una sèrie d'apartats que recullen tota la informació: en primer lloc apareix el codi del camí i el seu nom, la seva situació, la llargada aproximada, l'amplada mitja, el punt copnflctiu, el tipus de tancament lateral, el paviment, els elements interessants a conservar i les observacions que en feim.

4. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES SOBRE ELS CAMINS PÚBLICS

Quins són els titulars dels camins públics ?

Segons el Codi Civil, en l'article 344, "Son bienes de uso público, en las provincias y los pueblos los caminos provinciales y los vecinales, las plazas, calles, fuentes y aguas públicas de servicio general, costeados por los mismos pueblos o provincias".

L'article 74.1 del Text Refós del Règim Local (TRRL), assenyala: " Son bienes de uso público local, los caminos y carreteras, plazas, calles, paseos, parques, aguas, fuentes, canales, puentes, y demás obras públicas de aprovechamiento y utilización generales cuya conservación y policia sean de la competencia de la Entidad Local".

A la vegada, trobam una sentència del Tribunal Suprem de l'any 1961 (art. 2.984) "Para que un camino rural sea de dominio público no es necesario que tal vía tenga, por su origen y condiciones de sostenimiento las características de una obra pública, a la que haya de aplicarla especial legislación sobre carreteras o caminos vecinales; se ha probado el uso público inmemorial, y no se justifica el carácter o condición de privado.

En conseqüència, tot camí és públic sempre que tengui un ús públic i que la seva conservació sigui competència de l'administració.

Quin règim jurídic s'ha d'aplicar en els camins públics?

En la Llei de base de règim local (article 80), trobam que els camins com a béns d'ús públic són inalienables, inembargables i imprescriptibles.

Pel fet de la imprescriptibilitat, això implica que cap propietari colindant pot adquirir la propietat d'un camí públic per prescripció adquisitiva (usucapio); o sigui, el fet de tancar durant un període de temps (llarg o curt) un camí, no hi dóna cap dret d'aquisició.

Poden inscriure's al registre de la propietat?

Segons l'article 5.2. del Reglament Hipotecari, "Quedan exceptuados de la inscripción (al Registro de la Propiedad): los bienes municipales y provinciales de dominio y uso público conforme a la legislación especial".

O sigui, els camins, com a béns municipals d'ús públic, no es poden inscriure en el Registre de la Propietat. A més, trobam una sentència del Tribunal Suprem de 23 de Setembre de 1980, que afirma: " Una vía municipal de uso público no necesita constar en el registro de la propiedad para ser eficaz, tal como se desprende de su naturaleza jurídico-pública (extra comercio) consagrada en el artículo 188 y concordantes de la LRL en armonia con lo dispuesto en el 5 del RH". El fet que un camí consti com a privat dins la descripció registral d'una finca no és un element desiciu, ja que la fe pública registral, no empara la descripció de la realitat física de la finca inscrita.

S'han d'incloure els camins dins de l'inventari de béns de les corporacions locals?

Segons l'article 17 del Reglament de Béns de les Entitats Locals i regulat bàsicament a l'article 20.g de l'esmentat text: "Tratándose de vías públicas en el inventario deberán constar los datos necesarios para su individualización, con especial referencia a sus límites, longitud y anchura"; per tant, tots els camins s'haurien d'incorporar a l'inventari de béns de les entitats locals.

A l'inventari s'haurien d'incorporar plànols, que determinin clarament el seu traçat per tal d'establir amb garanties, per on passa. Ara bé, en el cas que algun veïnat no estigui d'acord amb el traçat marcat, pot reclamar a l'administració que realitzi el desllindament (art. 56 del RBEL).

El títol d'atribució d'un camí a la corporació municipal ve donada pels articles 619 del Codi Civil i el 10 del Reglament de Béns de les Entitats Locals, així com l'art. 344 del Codi Civil i el 74.1 del Text Refós del Règim Local.

Quan ens trobam davant un camí que ha estat obert al públic i ha tengut un ús general des de temps immemorial, podem presumir que estam davant un camí públic. A més, si l'administració ha intervengut sobre aquest camí, es reforça encara més la propietat pública d'aquest camí, encara que aquest darrer element no és tant decisiu com el propi ús públic del camí i que estigui obert al públic.

En el cas que algun dels colindants no estigui d'acord amb la titularitat pública d'un camí, l'Administració ha d'obrir un expedient d'investigació (art. 45 i següents del Reglament de Béns Locals), al qual els colindants han de presentar tota la documentació i elements de prova en els que basin els seus drets sobre el camí. Si s'arriba a la consideració pública del camí, s'ha de procedir a la seva taxació i inclusió a l'Inventari de Béns Municipals.

5.- CONCLUSIONS:

1.- Creim important que tots aquells camins que siguin considerats com a públics siguin inclosos a les normes subsidiàries del municipi, per tal de preservar els usos viaris, sense perjudici de la seva titularitat.

Seria convenient que les noves normes subsidiàries fessin un especial esment a la definició de les condicions a complir per a tots els camins englobats dins de terrenys rústics; amplades (en cas de modificar la situació actual), creuaments de camins, tipus de tancaments, etc..

Referent als tipus de tancaments de les finques, s'ha de prendre una determinació clara, per evitar la possibilitat que alguns camins es puguin convertir en carrers tancats entre murs laterals d'alçades i materials que no tenen res a veure amb els usos i els costums tradicionals.

2.- Actualment dins tota la zona rústica del municipi hi troban els següents tipus de parcel·les:

a) Parcel·les en les que hi ha construccions d'esbarjo o residencials, en les que els propietaris i els seus descendents de moment tenen molt clara la situació i els accessos de la mateixa.

b) Parcel·les en les que encara s'ens fa un us agrícola i que els propietaris tenen perfectament clara la situació i els accessos.

c) Parcel·les que tenen usos agrícoles i que si bé els propietaris no tenen massa clara la situació ni els accessos a les mateixes, si que ho tenen més o manco clar els pagesos que actualment les conreen.

d) Parcel·les en les que fa temps s'ha deixat de practicar-hi una certa activitat agrària i que ni els propietaris ni els antics pagesos tenen clara la situació ni els accessos a la mateixa.

De cada dia, el nombre de finques en les quals ni els propietaris ni els antics pagesos no tenen clara ni la situació ni els accessos a les mateixes, és major. Fet que si bé no crec que abundi molt en aquest municipi si que és molt important esmentarlo donat especialment pel fort retrocés que ha anant sofrint l'activitat agrària a tota l'illa.

És aquest fet abans esmentat un de tants que reforça la necessitat de la inclusió del major nombre possible de camins dins de l'inventari definitiu.

El fet que un camí sigui considerat com a públic, sigui inclòs dins de l'inventari municipal, en cap cas limita l'ús que en puguin fer el veïnats del mateix, al contrari, evita que algun dels veïnats pugui apropiarse d'un camí que al manco és propietat de tots els veïnats.

3.- Donada la riquesa patrimonial que suposen els diferents elements que trobam a la xarxa viària, creim aconsellable que es preservin les característiques més significatives dels camins, parets de tancaments, amplària, arbres, construccions, si bé la protecció d'aquests elements no és l'objecte d'aquest treball, hem cregut interessant fer-ne un especial esment.

4.- Tots els camins enumerats en aquest catàleg es troben en sòl rústic, que segons la llei del sòl de 1992, és aquell sòl susceptible de suportar usos agrícoles, ramaders, forestals, o cinegètics. L'ús com a sòl urbà o residencial únicament apareix com a excepció, després de l'obtenció de la llicència municipal d'obres; per tant, no cal adaptar els camins del present catàleg als usos residencials, que, en bona part del nostre municipi ja han desplaçat els veritables usos d'aquest sòl.

5.- El fet de tenir un catàleg de camins permetrà a les generacions futures tenir una visió real de la situació històrica de tot foravila en els anys passats. Volguem o no, les vies de comunicació que tradicionalment s'han reafirmat no són més que un reflex de les necessitats de la societat en el moment de l'obertura del camí.

Al llarg dels anys, ben segur que hi ha hagut camins que per la desaparició de la necessitat de transitar-hi, han passat a l'oblit, i la desaparició física del seu traçat ha provocat l'extinció del camí.

La recuperació d'aquests camins no seria molt costosa, ja que tots eren camins de carro. Aquests camins a la vegada que tenen un gran interès excursionista, també podrien constituir una xarxa d'emergència en cas d'incendis forestals.

6.- Hi ha una sèrie de camins que crec que poden tenir un cert interès excursionista; com són tots els camins que arriben o be envolten el Puig de Bonany.

7.- Consider que, per donar per acabat aquest treball, s'haurà de fer conèixer al major nombre de gent possible, perquè abans de l'aprovació definitiva puguin ser incloses totes aquelles modificacions als camins marcats o camins que són desconeguts per a nosaltres.

Inventari dels camins del terme municipal de **Petra**

Juliol de 1998

Bartomeu Melis Nicolau

Inventari de camins

Conclusions